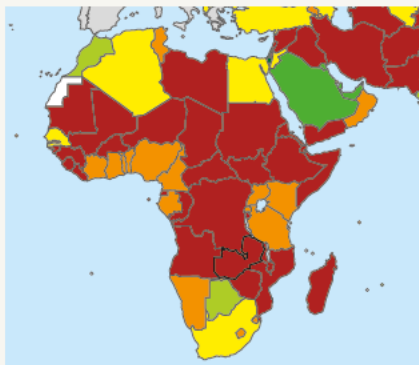

Basfakta (2020)

Folkmängd: 19 miljoner

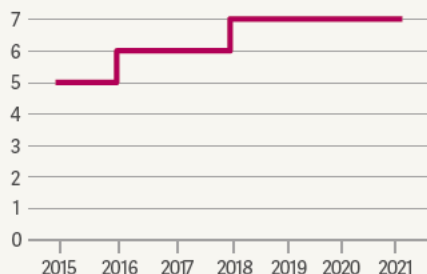
BNP, nominellt: 18 529 miljoner USD

BNP/capita: 981 USD

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

Landriskklasshistorik

Källa: EKN

Styrkor

- + Rikliga koppartillgångar.
- + Förhållandevis politiskt stabilt, även om trenden är negativ.

Svagheter

- Ekonomin sårbar v.g. väder, klimatförändringar och råvarupriser.
- Svaga statsfinanser och svag skuldhantering.
- Svår affärsmiljö

Stark kopparindustri, svag valuta

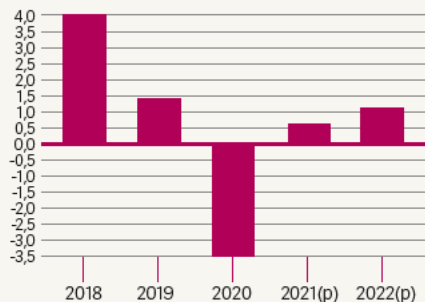
Zambias ekonomi bygger på kopparindustrin som utgör omkring 70 procent av exportintäkterna. Privatisering av gruvnäringen under 1990-talet ledde till ökad produktivitet som tillsammans med höga kopparpriser bidrog till stark ekonomisk tillväxt på i genomsnitt nära sex procent per år under 2000-talet. Fallande kopparpriser 2015 i kombination med sjunkande efterfrågan från Kina, landets viktigaste handelspart, har medfört en markant minskning av exportintäkterna. Ungefär samtidigt gick landet in i en energikris, orsakad av eftersatt infrastruktur och torka. Som följd har tillväxten bromsat in, statsfinanserna drastiskt försämrats och den externa likviditeten sjunkit. Sedan 2015 har Kwachan förlorat nära 70 procent av sitt värde mot USD, vilket är en starkt bidragande orsak till landets ökade skuldsättning i förhållande till BNP. Landets institutioner är förhållandevis svaga, vilket visar sig i den misskötta ekonomin och den undermåliga skuldhanteringen under de senaste fem åren. Zambia har länge tillhört de mer demokratiska och politiskt stabila länderna i Afrika söder om Sahara, men sedan valet 2016 har läget snabbt försämrats. Givet landets stora jordbrukssektor och beroende av vattenkraft för elproduktion exponeras Zambia mot betydande risk från klimatförändringar.

Långt ifrån vändning trots höga kopparpriser

De globala kopparpriserna föll mycket kraftigt i inledningen av Coronakrisen, men återhämtade sig snabbt och avslutade året på den högsta nivån sedan 2013. Trots det krympte den zambiska ekonomin med 3,5 procent under 2020 och den offentliga skuldsättningen steg till nära 118 procent av BNP. Kostnaden för skulden är hög, motsvarande nära 30 procent av statens intäkter. Liksom många andra länder på kontinenten införde Zambia tidigt hårda covid-restriktioner för att skydda det svaga sjukvårdssystemet, men lättade snabbt på restriktionerna när de ekonomiska konsekvenserna visade sig bli för stora. I princip hela Zambias statsskuld är till utlandet, vilket gör den känslig för valutakursförändringar. Under de tre första kvartalen 2020 förlorade Kwachan nära en tredjedel av sitt värde mot USD, valutareserven fortsatte att falla och inflationen steg. I november 2020 missade landet en räntebetalning på 43 miljoner USD på några av sina utestående obligationer i utländsk valuta, vilket innebar att Zambia blev det första landet på kontinenten att ställa in betalningar under Coronakrisen.

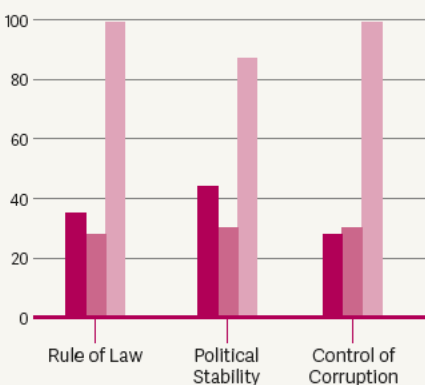
Den starka utvecklingen i kopparpriserna har fortsatt under inledningen av 2021, vilket ger Zambia goda externa förutsättningar när Coronakrisen börjar klinga av. Det är dock inte tillräckligt för en vändning inom ekonomin. Under de kommande åren väntas en svag tillväxt på 1-2 procent per år, den offentliga skuldsättningen kommer att fortsätta att stiga mot 150 procent av BNP och den externa likviditeten kommer att vara fortsatt låg. Enligt den senaste prognosen från IMF kommer landets valutareserv endast att täcka drygt två procent av det externa finansieringsbehovet om något år, vilket är en extremt låg nivå. Ett IMF-program är i dagsläget Zambias enda chans att få rätsida på den havererade ekonomin, men förhandlingarna går långsamt. Med tanke på krav på budgetåttstramningar som ställs av IMF kommer det att dröja åtminstone till efter de allmänna valen i augusti 2021 innan något avtal finns på plats. Transparens

BNP tillväxt (fasta priser, % per år)

Källa: IMFWEQ, Macrobond

Affärsmiljö

■ Zambia
■ Afrika söder om Sahara
■ Sverige

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken, Macrobond

Svensk export till Zambia

År	MSEK
2020	231
2019	358
2018	655
2017	469
2016	317

Källa: SCB

EKN:s engagemang

Kategori	MSEK
Garantier	1 115 MSEK
Utfästelser	108 MSEK

vad gäller lån från Kina, som står för uppskattningsvis 30% av utlandsskulden, är avgörande för om och när ett IMF-avtal kan materialiseras. Zambia har fått betalningsuppehåll inom ramen för G20:s Debt Service Suspension Initiative (DSSI) och har ansökt om omförhandling av landets skulder inom ramen för det sk Common Framework. Det innebär en Parisklubbsumförhandling med deltagande från bl a Kina samt privat sektor. En sådan omförhandling kan komma att omfatta skuldavskrivningar. För låneomförhandlingar in Common Framework krävs dock att ett IMF-avtal först är på plats. Med tanke på den fortsatta negativa trenden i ekonomin och de tröga förhandlingarna med IMF ligger en eventuell vändning fortfarande flera år fram i tiden. En uppgradering från EKNs landriskklass 7 är i dagsläget högst osannolik.

Affärsmiljön

Affärs- och regleringsmiljön i Zambia är på pappret relativt god. I Världsbankens Doing Business Index återfinns landet exempelvis på plats 85 av 190 länder, vilket är en bra placering i ett regionalt perspektiv. Den ekonomiska nedgången och den tilltagande hårdvalutabristen innebär emellertid i praktiken en generellt sett svår affärs- och regleringsmiljö för företag i landet. Korruptionen är hög; Zambia återfinns på plats 117 av 179 länder i Transparency Internationals Corruption Perception Index. Regleringsmiljön i gruvsektorn har blivit mindre förutsägbara de senaste åren genom flera förändringar på kort tid i förutsättningarna för gruvbolagen. På grund av den långvariga statsfinansiella krisen har bolag drabbats av höjda skatter och avgifter i syfte att öka intäkterna till den skrala statskassan. I Verisk Maplecroft's Resource Nationalism Index tillhör Zambia de tio mest riskfyllda länderna vad gäller intervention, expropriering och nationalisering av tillgångar, särskilt inom kopparindustrin. För affärer som går till skada är bedömningen att en rättsprocess skulle vara mycket utdragen och komplex.

EKN:s policy

EKN täcker i dagsläget inga statsrisker och för övriga offentliga risker gäller krav på remburs eller bankgaranti. Vid bankrisker gäller krav på remburs som betalningsinstrument och därutöver förhöjd premiesättning vid långa risktider. För företag gäller krav på egen hårdvalutaintjäning eller externt stöd samt förhöjd premiesättning vid långa risktider.

EKN:s åtagande och erfarenhet

Merparten av EKN:s affärsflöde i Zambia gäller privata köpare i landets gruvnäring. Garantiengegnemanget består dock till största del av en garanti för ett el-transmissionsprojekt. Med denna garanti tillhör Zambia en av de största garantiexponeringarna i Afrika söder om Sahara. På grund av landets ekonomiska problem och EKN:s alltmer restriktiva policy har garantigivningen i princip stannat av. Under 2020 gjordes endast två affärer och offertvolymen är låg. Erfarenheten av garantigivning i Zambia är överlag god. Undantaget är el-transmissionsprojektet där EKN har betydande dröjsmål och fordran på en offentlig köpare i Zambia. I övrigt saknas i princip dröjsmål. Ett fåtal äldre fordringar från perioden 2009-2017 finns, främst på köpare inom gruvsektorn.